

RAFORKUMÁLASTJÓRI

Vatnamælingar

Skilagrein 289

V A T N A J Ö K U L S F E R Ð
7.-12. júní 1965

Rvík, 29.júní 1965
S. Rist

Verkefni: 1. Setja niður leysingastengur
2. Reisa snjómöstur
3. Snjósmæling

Þátttakendur: Undirritaður og Páll Pásson smiður, að borun fyrir leysingastengur störfuðu að auki starfsmenn vatnamælinga EE, DG, SH.

Farartæki: Beltadráttarvél Vatnamælinganna B-414, Rd 130.

Samstarf: Hinn 7.júní fór Magnús Hallgrímsson verkfr. við 8. mann inn á Jökulinn. Á leið sinni upp jökulinn stakk hann út Nýjafellslínuna. Um Nýjafellslínuna sjá JÖKUL 1959 bls. 19. Magnús staðsetti snjómöstrin. Af jökli urðum við Páll Magnúsar mönnum samferða

LEYSINGASTENGUR Í NÝJAFELLSLÍNU

7/6'65
Borað var fyrir stöngunum með heitu vatni. Kosangaðbrennari var notaður og vatnshitunartæki frá mælalabrunnum Vatnamælinganna. Heita vatnið var leitt frá hitaranum í grannri gúmslöngu. Grannt koparrör var í enda vatnsslöngunnar. Rennsli heita vatnsins var temprað þar. Utan um vatnsslöngunar fremst var 1/2 m langt járnör, til að fá þyngd og stýringu, það var einangrað með gúmbandi að utan. Utan um þessa grönnu vatnsslöngu var önnur gúmslanga víðari og voru samskeyti þeirra alveg vatnspétt. Hitatap út um leiðsluna var mjög lítið, þó þótt holurnar stæðu ætíð fullar af vatni.

Aðferðin tókst mjög vel, en ég hef þó hug á að endurbæta útbúnaðinn. Bræðslan tók 13-15 mín pr. metrar. Merkiplata með númeri (húsaplata) var sett á stangarendann, sem stóð upp úr jökli.

Braut mál gup *22 raffleita (mikla eign)* *Harris* *Asetyla + Seiefrni* *Hydrose* *8 m*
Leysingastöng nr. 1

Við aðra mælingastöng M.H. eða m frá jökuljaðri.
Merki 1.

8.júní 1965: Í holunni eru talið að neðan og upp:
2 metra stöng, þá 2 m stöng, 4,65 m organpine stöng og loks 1 m stöng = stangir alls 9,65 m. Yfirborð jökuls var við 9,53 þ.e.a.s. stangirnærstóðu 12 cm upp úr ísnum.:

Leysingastöng nr. 2

Merki 2. Er við þriðju stöng M.Hall. og því 4 metra frá jökuljaðri.
Hinn 8.júní 5 stangir í holunni allar 2 metra langar, neðsta stöngin þyngd járnþúti.
55 cm stóðu upp úr holunni. (8/6'65)

Leysingastöng nr. 3

Merki 3. Um 250 metrum ofan við efstu stöng M.Hall hjá hæl og hælapoka, við enda 4 km línunnar frá Nýjafelli.
Hinn 8. júní '65. 5 stengur í holunni allar 2 metra langar, neðsta stöngin þyngd með járnúti. 50 cm stóðu upp úr snjó. Þarna var 28 cm nýsnævi frá síðasta vetri) en þar undir jökulís. Hólis-þyngd nýsnævis var 0,55.

SNJÓMÖSTUR

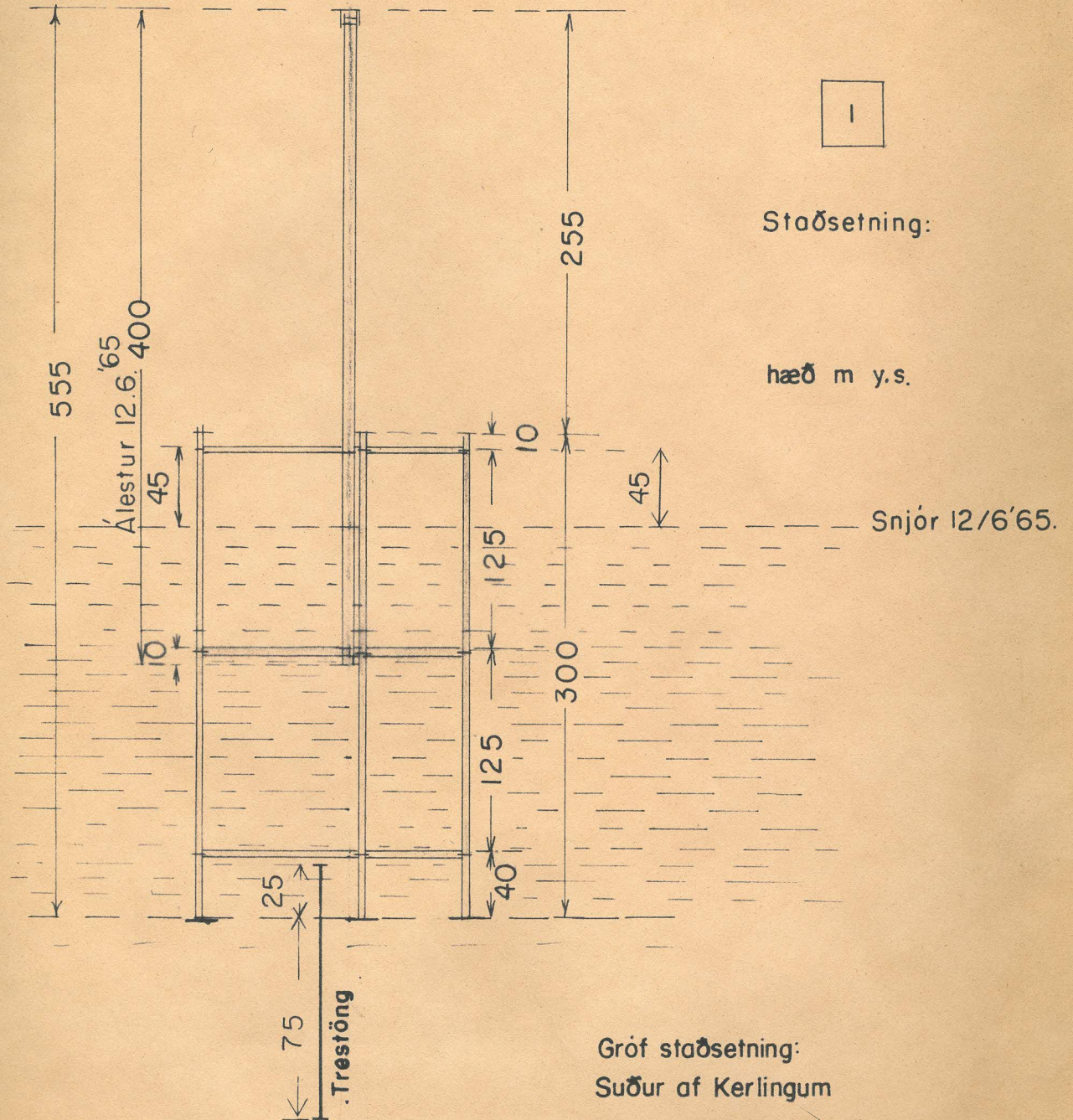
Reist voru þrjú snjómöstur. Þau fengu númerin 1, 2, og 3. Snjóməling var gerð hjá möstrunum.

Snjómastrið, sem reist var nálægt Pálsfjalli haustið 1960 fékk nú númerið 4.

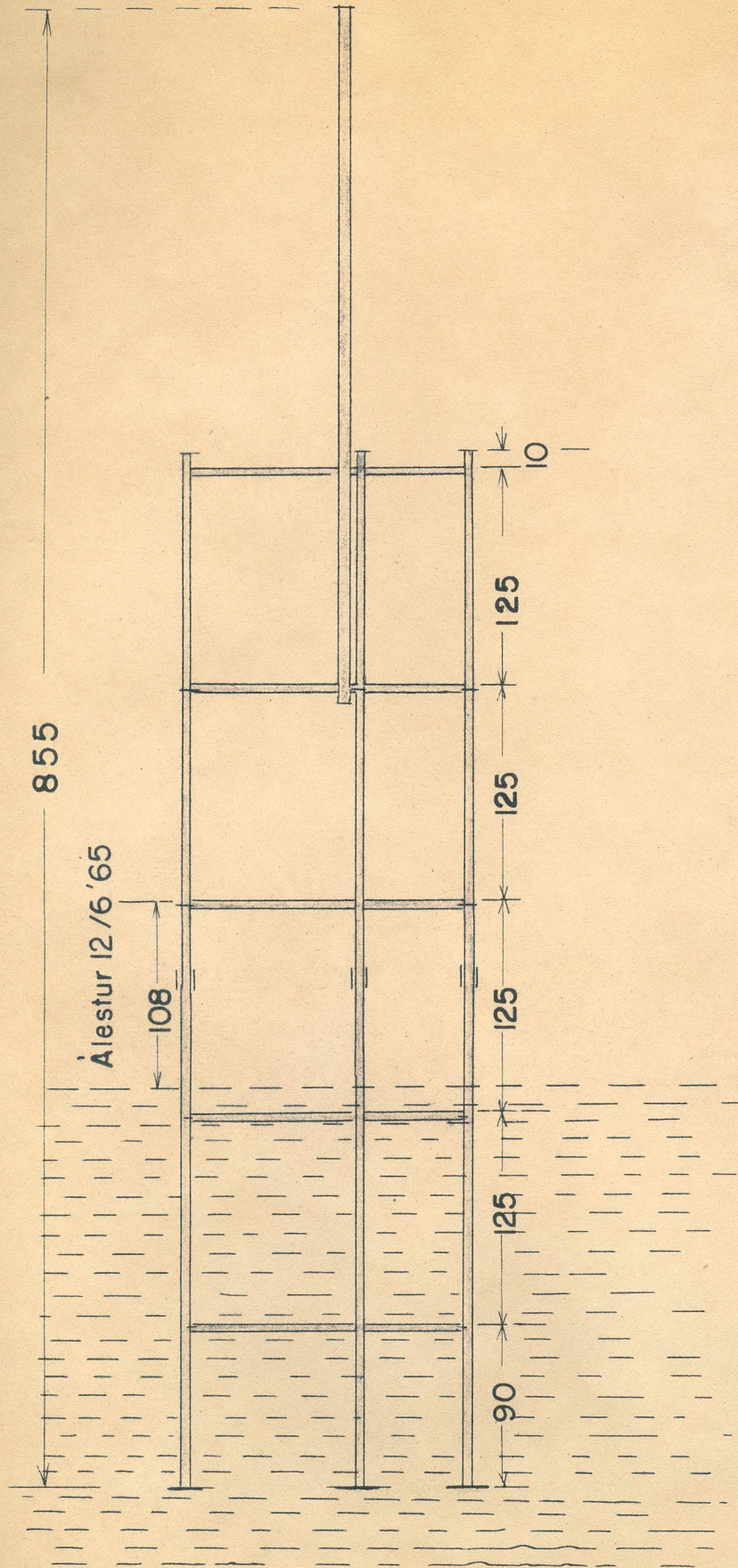
Sjá meðfylgjandi teikningar.

Sigurjón Aist

6.96
1.15
5.81

2

Staðsetning:

m y. s.

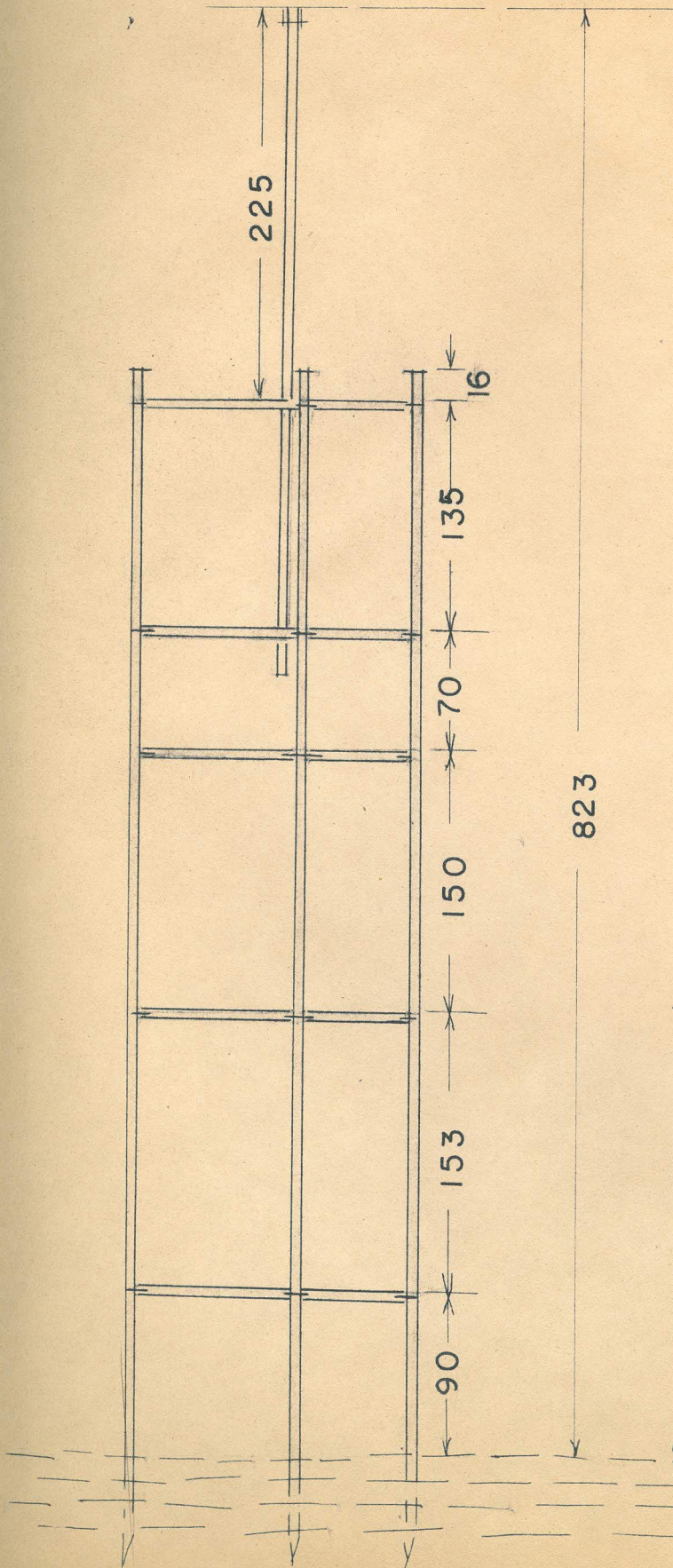
Snjör 12.6.'65

Gróf staðsetning:
Í línu Kerlingar-
Pálsfjall

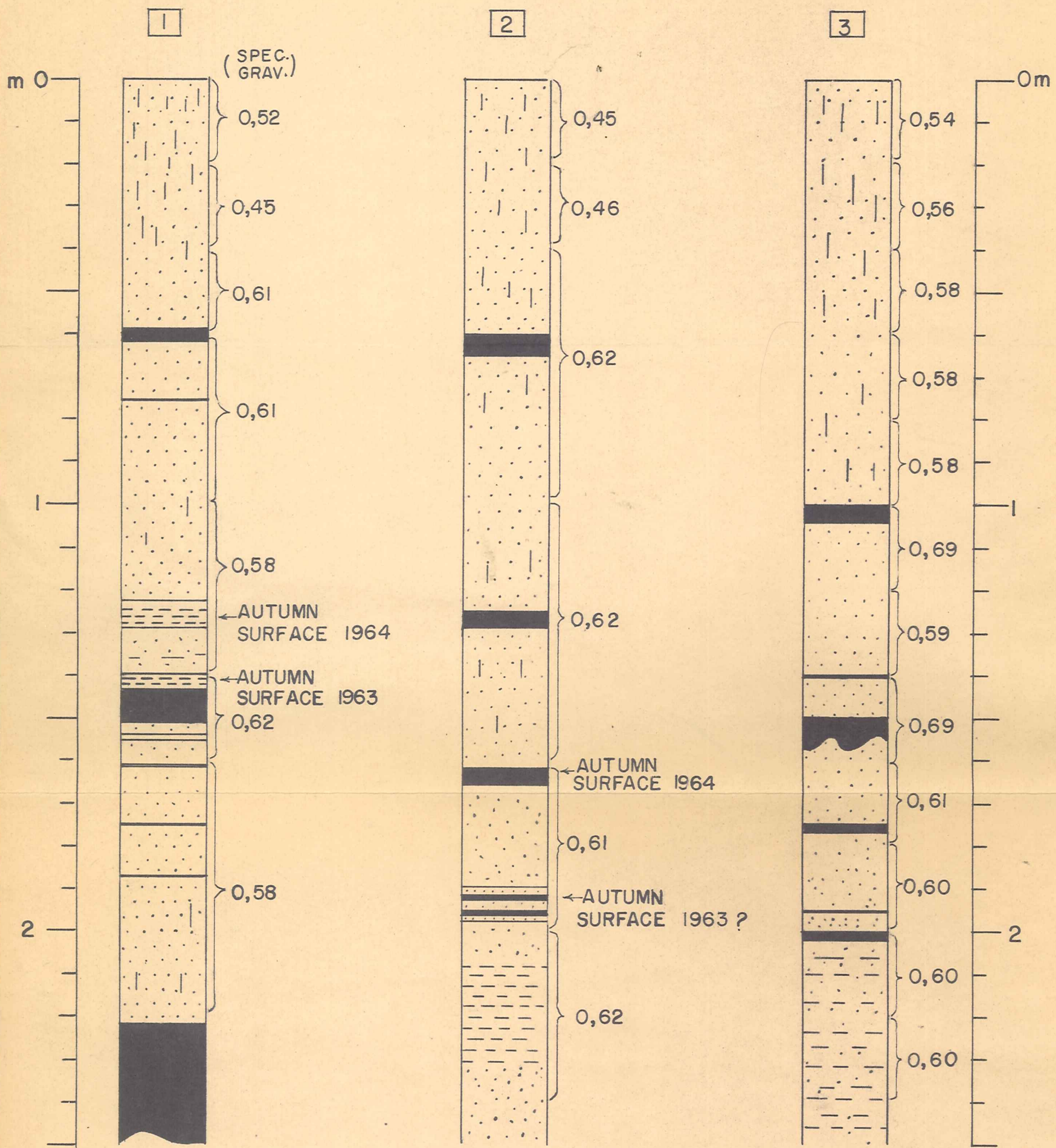
4

Staðsetning:

m y. s.

Snjór 12/6 '65

Location: Same as Snow-stakes

Snow Pit No. 1 was dug near Snow-stake No. 1

Snow Pit No. 2 was dug near Snow-stake No. 2

Snow Pit No. 3 was dug near Snow-stake No. 3

7.7.65 S. Risti/Valta.
 Trn: 288
 B3 - Ým.
 Fnr. 7111

RAFORKUMÁLASTJÓRI
 Vatnamælingar

SNOW PITS ON VATNAJÖKULL

Mælingar á stikum á Tungnaárjökli við Jökulheima
Þriðjudaginn 10. ágúst 1965, kl. 12.10-13.10

- Stika no. 1 (Neðsto) 284 cm frá toppi stikunnar að holubrún.
Ca. 30-40 sm há bunga á jöklinum umhverfis stikuna. Stöngin gildari en hinarmæli-
stangirnar og hallaði um ca. 15°. Stikan um 1 km frá jökuljaðrinum. Neðstu
200-300 m jökulsins þaktir jökuldrýli allt að 5-6 m háu. Miklir vatnsfarvegir ofan á
jöklinum. Jökuljaðarinn var ekki hægt að skilgreina, þar sem hann var alveg ófær vegna
aurbleytu og vatnsfarvega.
- Stika no. 2 2m + 31 sm frá toppi stikunnar að holubrún.
2m stikan var fallin og sams konar stika komin
31 sm upp úr jöklinum. Yfirborð jökulsins
nokkurn veginn flatt umhverfis stikuna.
- Stika no. 3 147 cm frá toppi stikunnar að holubrún.
40-50 sm lægð í yfirborð jökulsins umhverfis
stikuna, en N stikunnar vatnsfarvegur ca.
40 sm lægri en holubrúnin. Allt umhverfið var
jökulþýfi með 1-2,5 m háum þúfum.

Gunnar Sigbjarnsson

Ath. vörðar no 2

2m stikan, sem var fallin losað G.S.
Ari og bundin við stikuna, sem
uppúr slótt. Hin bundin ásamt
annari stiku er lög á jöklinum

9.45
266
6.84
1.15
569
3

CARL J. EIRÍKSSON

Niðurstöður málíngafærðar í Jökulheima p. 19. júlí 1965, er mældar voru stíkur þar, sem Sigurjón-Rist o.fl. settu niður nálægt jökulröndinni með borunum p. 8. júní 1965. Stíkurnar eru þrjár, nr. 1, 2 og 3, og er nr. 3 lengst frá jökulröndinni, en nr. 1 næst henni.

Í holu nr. 1 var efsta stöngin (1 m) 12 cm upp úr p. 8. júní. p. 19. júlí var hún 611 uppiúr, og hafði hún lagzt til hliðar, en næsta stíka (4,65 m) stóð 1,69 m upp úr. Leysing á tímabilinu hafði því verið 2,57 m. Í holu nr. 2 stóð efsta stöngin (2 m) 55 cm upp úr p. 8. júní. p. 19. júlí var hún komin alveg upp úr og hafði lagzt á hliðina, en næsta (2 m) stíka stóð 1,16 m upp úr. Leysing hafði þá verið 2,61 m. Í holu nr. 3 stóð efsta (2 m) stíkan 50 cm upp úr p. 8. júní. p. 19. júlí var hún komin alveg upp úr og hafði lagzt til hliðar, en næsta (2 m) stíka stóð 58 cm upp úr. Leysing hafði því verið 2,08 m.

Holur nr. 1 og nr. 3 voru staðsettar með hornamálíngum á nokkra fasta punkta í fjallahringnum umhverfis jökulinn, en vegna veðurs og annarra aðstæðna var þessu sleppt við holu nr. 2, enda er hún mjög nálægt holu nr. 1 og miklu nær henni en mér var gefið upp.

Vegna gífurlegra vatnavexta í Tungnaá var ófært yfir hana á jappa þennan dag. Var því gengið á jökulinn rétt ofan við þann stað, þar sem ein kemur undan honum. Af þessum sökum urðum við Pétur Sumarliðason, veðurathugasamaður í Jökulheimum, ásáttir um, að skilja eftir landmálíngastíkurnar, sem lágu á ýmsum stöðum nálægt holunum, en Pétur sæk með mér á jökulinn.

Carl J. Eiríksson.

Leysing

1. 8/6 - 19/7 257 cm
2. 8/6 - 19/7 261 cm
3. 8/6 - 19/7 208

1. 19/2 - 19/8 115
2. 19/2 - 19/8 115
3. 19/2 - 19/8 = 89

115
115
89

169
115
54